

Espècies exòtiques invasores de flora i fauna:

Catàleg espanyol d'espècies invasores.

Prohibicions i autoritzacions relacionades amb espècies exòtiques invasores.

Espècies exòtiques invasores de flora i fauna:

Catàleg espanyol d'espècies invasores

8.1.1. Introducció

Les espècies exòtiques invasores constitueixen una de les principals causes de pèrdua de biodiversitat al món, circumstància que s'agreuja en hàbitats i ecosistemes especialment vulnerables, com són les illes i les aigües continentals. La introducció d'aquestes espècies invasores també pot ocasionar greus perjudicis a l'economia, especialment a la producció agrícola, ramadera i forestal, i fins i tot a la salut pública.

En l'àmbit estatal, des del 1995 la introducció o l'alliberament no autoritzat d'espècies al·lòctones perjudicials per a l'equilibri biològic, consta com a delictes contra el medi ambient a la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal.

La estatal Llei 26/2007, de 23 d'octubre, de responsabilitat mediambiental, ha identificat, a través del Reial decret 2090/2008, de 22 de desembre, de desplegament parcial de la Llei esmentada, com a agent causant de dany biològic, entre d'altres, les espècies exòtiques invasores.

D'altra banda, la Llei estatal 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, va establir que les administracions públiques competents han de prohibir la introducció d'espècies, subespècies o races geogràfiques al·lòctones, quan aquestes siguin susceptibles de competir amb les espècies silvestres autòctones, alterar-ne la puresa genètica o els equilibris ecològics, d'acord amb l'article 54.2. A més va crear, a l'article 64.1, el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores, en el qual s'han d'incloure totes les espècies i subespècies exòtiques invasores que constitueixin, de fet, o puguin arribar a constituir una amenaça greu per a les espècies autòctones, els hàbitats o els ecosistemes, l'agronomia, o per als recursos econòmics associats a l'ús del patrimoni natural.

En aquest context es va dictar el Reial decret 630/2013, de 2 d'agost, pel qual es regula el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores (CEEI). Aquesta norma s'aplica en el territori de l'Estat espanyol i a les aigües marines sotmeses a sobirania o jurisdicció espanyola, incloent-hi la zona econòmica exclusiva i la plataforma continental.

A més del CEEI, cal fer constar que també hi ha nivell europeu amb el Reglament (UE) Núm. 1143/2014 del Parlament Europeu i de l'Consell, de 22 d'octubre del 2014, sobre la prevenció i la gestió de la introducció i propagació d'espècies exòtiques invasores, aquest llistat (Llista de la Unió) hi ha espècies incloses al CEEI i altres d'inèdites que incrementa legalment el nombre d'espècies invasores.

8.1.2. Definicions

És important tenir coneixement de les definicions que es fan al Catàleg espanyol d'espècies invasores per diferenciar les diferents categories de les espècies exòtiques o al·lòctones:

■ **Espècie nativa o autòctona** : l'existent dins de la seva àrea de distribució i dispersió natural.

■ **Espècie exòtica o al·lòctona** : es refereix a espècies i subespècies, incloent -hi les seves parts, gàmetes, llavors, ous o propàguls que poguessin sobreviure o reproduir -se, introduïts fora de la seva àrea de distribució natural i de la seva àrea potencial de dispersió, que no hagués pogut ocupar sense la introducció directa o indirecta, o sense la cura de l'ésser humà.

■ **Espècie exòtica invasora** : espècie exòtica que s'introdueix o s'estableix en un ecosistema o hàbitat natural o semi -natural, i que és un agent de canvi i amenaça per a la diversitat biològica nativa, ja sigui pel comportament invasor o pel risc de contaminació genètica.

■ **Espècie exòtica amb potencial invasor** : espècie exòtica que es podria convertir en invasora a Espanya, i en especial aquella que ha demostrat aquest caràcter a altres països o regions de condicions ecològiques semblants a les d'Espanya.

Així mateix es recull les diferents causes d'arribada i expansió de les espècies al·lòctones:

■ **Introducció**: es refereix al moviment per acció humana, voluntària o accidental, d'una espècie fora de la seva àrea de distribució natural. Aquest moviment es pot fer dins d'un país, o entre països o zones fora de la jurisdicció nacional .

■ **Invasió** : acció d'una espècie invasora deguda al creixement de la seva població i a la seva expansió, que comença a produir efectes negatius en els ecosistemes on s'ha introduït.

■ **Alliberament** : alliberament d'exemplars d'espècies al·lòctones no catalogades objecte d'aprofitament piscícola o cinegètic, en els vedats en els quals s'hagi autoritzat aquest tipus d'alliberaments abans de l'entrada en vigor de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, de patrimoni natural i de la biodiversitat, i es faci amb la finalitat de capturar i extreure els exemplars del medi de manera immediata.

8.1.3. Contingut i característiques

En el Catàleg s'inclouen les espècies exòtiques per a les quals hi hagi informació científica i tècnica que indiqui que constitueixen una amenaça greu per a les espècies autòctones, els hàbitats o els ecosistemes, l'agronomia o per als recursos econòmics associats a l'ús del patrimoni natural, d'acord amb l'article 61.1 de la Llei estatal 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat . Les espècies que integren el Catàleg són les que apareixen indica l'annex.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 331
El Catàleg és un registre públic, de caràcter administratiu i d'àmbit estatal, la custòdia i el manteniment del qual depèn administrativament del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient. La informació que conté el Catàleg és pública, i l'accés a aquesta informació es regula segons el que disposa la Llei estatal 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient .

El Catàleg s'integra a l'Inventari Espanyol del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat, d'acord amb el que estableix l'article 9 de la Llei estatal 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat .

8.1.4. Procediments d'inclusió o exclusió d'espècies

La inclusió o exclusió d'una espècie en el Catàleg, l'ha de fer el Ministeri competent en matèria de biodiversitat, prèvia iniciativa de les comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla o del mateix Ministeri.

Qualsevol persona o organització pot sol·licitar a la Direcció general competent en matèria de biodiversitat, del Ministeri competent en matèria de biodiversitat , la iniciació

del procediment d'inclusió o exclusió d'una espècie en el Catàleg. Aquesta sol·licitud haurà de ser motivada i anar acompanyada de la informació tècnica o científica justificativa, així com de les referències dels informes tècnics i publicacions científiques que donen suport a aquesta sol·licitud. Una vegada valorada la sol·licitud, es notificarà la decisió en el termini màxim de sis mesos (en cas de no notificació en termini, s'entendrà estimada) des de la data de recepció de la sol·licitud.

Només es poden incloure en el Catàleg espècies que hagin estat descrites taxonòmicament en una publicació científica de prestigi reconegut i hagin estat acceptades per la comunitat científica.

Per altra banda, a l'article 64 de la Llei estatal 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i la Biodiversitat, s'hi regula que:

■ En casos excepcionals, amb regulació específica i per motius imperiosos d'interès públic, la Comissió Estatal per al Patrimoni Natural i la Biodiversitat podrà acordar, d'ofici, a instància de les comunitats autònomes o de part interessada, mitjançant decisió motivada i pública, la suspensió del procediment de catalogació d'una espècie o promoure la descatalogació d'una espècie prèviament catalogada. Aquesta suspensió o descatalogació es pot fer mitjançant la seva declaració com a espècie naturalitzada.

■ Les comunitats autònomes, en els seus àmbits territorials respectius, poden establir catàlegs d'espècies exòtiques invasores i determinar les prohibicions i actuacions suplementàries que es considerin necessàries per a la seva eradicació. Les modificacions del Catàleg tant d'inclusió com d'exclusió es tramitaran mitjançant ordre ministerial.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 332

8.1.5. Xarxa d'alerta per a la vigilància d'espècies exòtiques invasores

Aquesta Xarxa està proveïda d'una oficina de coordinació i integrada pels punts focals que han de:

- a) Crear, dins del seu àmbit territorial, xarxes d'alerta precoç.
- b) Informar de forma precoç a l'oficina de coordinació de la presència de nous focus o poblacions d'espècies exòtiques invasores, i informar sobre la seva identificació, localització, riscos i extensió.
- c) Informar de la resposta precoç amb actuacions d'eradicació i control.

La xarxa d'alerta ha de disposar de la informació proporcionada per les organitzacions i els sectors interessats. Es crearà, a més, una aplicació informàtica associada amb un sistema d'informació geogràfic dels focus potencials d'invasions biològiques, per a la difusió de la informació entre els punts focals i l'oficina de coordinació. Aquesta aplicació ha de ser accessible al públic per assegurar-ne la participació a la Xarxa d'alerta.

En cas que es constati l'existència d'una amenaça greu produïda per l'aparició d'una espècie exòtica invasora, inclosa o no en el Catàleg, s'ha d'informar la xarxa d'alerta, i s'han d'aplicar de manera urgent les mesures necessàries per al seguiment, control i possible eradicació de l'espècie, en el marc de l'operatiu establert a la xarxa d'alerta.

Per altra banda, el Reglament UE núm. 1143/2014 sobre la prevenció i la gestió de la introducció i propagació d'espècies exòtiques invasores preveu la provisió de sistemes d'alerta precoç. D'aquesta manera, els Estats membres notificaran a la Comissió la detecció precoç de la presència o introducció d'espècies exòtiques invasores preocupants per a la Unió i informaran els altres Estats membres, en particular:

a) de l'aparició al seu territori de qualsevol espècie inclosa a la llista de la Unió.
b) de la reaparició al seu territori de qualsevol espècie inclosa a la llista de la Unió, després d'haver estat donada per eradicada.

A Catalunya la xarxa d'alerta està formada per entitats o persones col·laboradores que vulguin subministrar informació sobre les espècies exòtiques invasores. Així mateix, es disposa d'una sèrie de col·laboradors de referència, lligats al món tècnic i centres d'investigació, en els diferents grups taxonòmics, per a la validació de la informació i suport a la xarxa. A més, qualsevol persona pot comunicar l'aparició de noves espècies exòtiques a Catalunya o l'aparició d'espècies ja citades a Catalunya però en llocs on no s'havien detectat amb anterioritat.

8.1.6. Relació d'espècies exòtiques invasores

Les espècies incloses al Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores (Reial Decret 630/2013) i les de la Llista de la Unió (Reglament UE Núm. 1143/2014) a 01.05.2022 eren les següents:

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 333

Categoria	Nom científic	Nom comú català	RD 630/2013	Reglament 1143/2014	Present a Catalunya	Comunicació urgent
Mamífers	<i>Ammotragus lervia</i>	Arruï - Be de Berberia	SI	NO	NO	SI
	<i>Atelerix albiventris</i>	Eriçó africà o de panxa blanca	SI	NO	NO	SI
	<i>Hemiechinus auritus</i>	Eriçó orellut	SI	NO	NO	SI
	<i>Herpestes javanicus</i>	Mangosta petita asiàtica o Mangosta de Java	SI	SI	NO	SI
	<i>Muntiacus reevesii</i>	Muntjac de Reeves	NO	SI	NO	SI
	<i>Myocastor coypus</i>	Coipú	SI	SI	SI	SI
	<i>Nasua nasua</i>	Coatí	SI	SI	NO	SI
	<i>Neovison vison</i>	Visó americà	SI	NO	SI	
	<i>Nyctereutes procyonoides</i>	Gos viverrí	SI	SI	NO	SI
	<i>Ondatra zibethicus</i>	Rata mesquera	SI	SI	NO	SI
	<i>Procyon lotor</i>	Os rentador	SI	SI	NO	SI
	<i>Rousettus aegyptiacus</i>	us ratpenat frugívor d'Egipte	SI	NO	NO	SI
Temari específic						

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 334

Família	Sciuridae
(excepte <i>S. vulgaris</i> i <i>M. marmota</i>)	Esquirols exòtics
	<i>Callosciurus erythraeus</i> ; <i>Sciurus niger</i> , <i>Tamias sibiricus</i> , <i>S. carolinensis</i>
	NO
	SI
<i>Sus scrofa</i> var. <i>domestica</i>	raça Vietnamita
	Porc vietnamita
	SI
	NO
	SI
	SI
<i>Trachemys scripta</i>	Tortuga de Florida
	SI
	SI
	SI
<i>Varanus exanthematicus</i>	Varà de Sabana
	SI
	NO
	NO
	SI
<i>Pseudemys peninsularis</i>	Tortuga de la península
	SI
	NO
	NO
	SI
<i>Python regius</i>	Pitó reial
	SI
	NO
	NO
	SI

Categoria	Nom científic	Nom comú català	RD 630/2013	Reglament 1143/2014	Present a Catalunya	Comunicació
-----------	---------------	-----------------	-------------	---------------------	---------------------	-------------

urgent

Amfibis	Bufo marinus	Gripau marí, gripau gegant	SI	NO	NO	SI
Duttaphrynus melanostictus	Gripau comú asiàtic	SI	NO	NO	SI	
Lithobates catesbeianus	Granota bramadora	SI	SI	SI	SI	
Xenopus laevis	Granota d'ungles africana	SI	NO	NO	SI	
Fongs	Batrachochytrium dendrobatidis	Quitridi	SI, per sentència TS	NO	SI	SI

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 335

Artròpodes

no crustacis	Aedes albopictus	Mosquit tig re	SI	NO	SI
Harmonia axyridis	Marieta asiàtica	SI	NO	SI	
Lasius neglectus	Formiga invasora de jardins	SI	NO	SI	
Leptoglossus occidentalis	Xinxà americana del pi	SI	NO	SI	
Linepithema humile	Formiga argentina	SI	NO	SI	
Monochamus spp. (sp no europees)	SI	NO	NO		
Monomorium destructor	Formiga de Singapur	SI	NO	NO	
Paratrechina longicornis	Formiga boja	SI	NO	NO	
Paysandisia archon	Eruga barrinadora de palmeres	SI	NO	SI	
Reticulitermes flavipes	SI	NO	NO	SI	
Rhynchophorus ferrugineus	Morrot roig de les palmeres	SI	NO	SI	
Tapinoma melanocephalum	Formiga fantasma	SI	NO	SI	
Vespa velutina (Vespa spp, sp no europees)	Vespa asiàtica, vespa xinesa	SI	SI	SI	

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 336

Categoria	Nom científic	Nom comú català	RD 630/2013	Reglament 1143/2014	Present a Catalunya	Comunicació
-----------	---------------	-----------------	-------------	---------------------	---------------------	-------------

urgent

invertebrats no

artropodes	Achatina fulica	Cargol gegant africà.	SI	NO	NO	SI
Ampullariidae - Pomacea spp.	Caragol poma i altres.	SI	NO	SI	SI, fora àmbit PN Delta	
Arthurdendyus triangulatus	Planària de Nova Zelanda	NO	SI	NO	SI	
Bursaphelenchus xylophilus	Nematode de la fusta del pi.	SI	NO	NO		
Corbicula fluminea	Cloïssa de riu asiàtica.	SI	NO	SI		
Cordylophora caspia	Hidroïdeu estualí.	SI	NO	NO		
Crepidula fornicata	SI	NO	SI			
Dreissena bugensis	Musclo quagga	SI	NO	NO		
Dreissena polymorpha	Musclo zebrat.	SI	NO	SI		
Ficopomatus enigmaticus	Mercierella	SI	NO	SI		
Limnoperna securis	SI	NO	SI			
Melanoides tuberculatus	Cargol trompeta	SI	NO	SI		
Mnemiopsis leidyi	SI	NO	SI			

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 337

Mytilopsis leucophaeata	Musclo d'aigua salobre.	SI	NO	NO
-------------------------	-------------------------	----	----	----

Potamocorbula amurensis	SI	NO	NO
-------------------------	----	----	----

Potamopyrgus antipodarum	Caragol del fang.	SI	NO	SI
--------------------------	-------------------	----	----	----

Rhopilema nomadica	SI	NO	NO
--------------------	----	----	----

Sinanodonta woodiana	SI	NO	SI
----------------------	----	----	----

Categoria Nom científic Nom comú català RD 630/2013 Reglament 1143/2014 Present a Catalunya Comunicació urgent

Ocells	Acridotheres spp	Minàs	SI	SI	A.tristis	NO	SI
	Alopochen aegyptiacus	Oca egípcia	SI	SI	SI	SI	
	Amandava amandava	Múnia roig	SI	NO	SI		
	Branta canadensis	Oca del Canadà	SI	NO	NO		
	Corvus splendens	Cornella índia	NO	SI	NO	SI	
	Coturnix japonica	Guatlla japonesa	SI	NO	NO		
	Estrilda spp.	Bec de corall	SI	NO	SI		
	Euplectes spp.	Teixidors	SI	NO	NO		

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 338

Leiothrix lutea	Rossin yol del Japó	SI	NO	SI
Myiopsitta monachus	Cotorra de pit gris	SI	NO	SI
Oxyura jamaicensis	Ànec de Jamaica	SI	SI	NO
Ploceus spp.	Teixidors	SI	NO	SI
Psittacula krameri	Cotorra de Kramer	SI	NO	SI
Pycnonotus cafer	Bulbul de cul ver mell	SI	NO	NO
Pycnonotus jocosus	Bulbul de bigoti vermell	SI	NO	NO
Quelea quelea	Quelea de bec vermell	SI	NO	NO
Streptopelia roseogrisea	Tórtora rosa i grisa	SI	NO	SI
Threskiornis aethiopicus	Ibis sagrat	SI	SI	NO

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 339

Categoria Nom científic Nom comú català RD 630/2013 Reglament 1143/2014 Present a Catalunya Comunicació urgent

Peixos	Alburnus alburnus	Alburn	SI	NO	SI
	Ameiurus melas	Peix gat negre	SI	NO	SI
	Australoheros facetus	Chanchito	SI	NO	NO
	Channa spp.	Peix c ap de serp	SI	NO	NO
	Cyprinus carpio	Carpa	SI, per sentència TS	NO	SI
	Esox lucius	Lluç de riu, luci	SI	NO	SI
	Fundulus heteroclitus	Fúndul	SI	NO	SI
	Gambusia holbrooki	Gambúsia	SI	NO	SI
	Ictalurus punctatus	Peix gat puntejat	SI	NO	SI
	Lepomis gibbosus	Peix sol	SI	SI	SI
	Micropterus salmoides	Perca americana	SI	NO	SI
	Misgurnus anguillicaudatus	Dojo	SI	NO	SI
	Oncorhynchus mykiss	Truita arc iris	SI, per sentència TS	NO	SI
	Perca fluviatilis	Perca de riu	SI	NO	SI
	Perccottus glenii		NO	SI	NO
	Plotosus lineatus		NO	SI	NO
	Pseudorasbora parva	Pseudorasbora.	SI	SI	SI
	Pterois volitans	Peix escorpí o peix lleó	SI	NO	NO
	Rutilus rutilus	Madrilleta vera	SI	NO	SI
	Salvelinus fontinalis	Truita de rierol, salmó de Califòrnia	SI	NO	SI
	Sander lucioperca	Lucioperca, sandra	SI	NO	SI

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 340

Scardinius erythrophthalmus Gardí SI NO SI

Silurus glanis Silur SI NO SI

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 341

Categoria Nom científic Nom comú català RD 630/2013 Reglament 1143/2014 Present a Catalunya Comunicació urgent

Crustacis Cherax destructor Cranc australià SI NO NO

Dikerogammarus villosus SI NO NO

Dyspanopeus sayi SI NO SI

Eriocheir sinensis Cranc xinès SI SI NO SI

Orconectes limosus Cranc dels canals SI SI SI SI

Orconectes virilis NO SI NO SI

Pacifastacus leniusculus Cranc senyal SI SI SI

Percnon gibbesi SI NO SI

Procambarus clarkii Cranc vermell, cranc de riu americà SI SI SI

Procambarus fallax NO SI NO SI

Rhithropanopeus harrisii SI NO NO

Triops longicaudatus SI NO NO

Algues Acrothamnion preissii SI NO NO

Asparagopsis armata SI NO SI

Asparagopsis taxiformis SI NO NO

Caulerpa racemosa (C. cylindracea) SI NO SI SI

Caulerpa taxifolia SI NO NO SI

Codium fragile SI NO SI

Didymosphenia geminata Didimo o moc de roca SI NO SI SI

Gracilaria vermiculophylla SI NO NO

Grateloupia turuturu SI NO NO

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 342

Lophocladia lallemandii SI NO NO

Rugulopteryx okamurae SI NO NO SI

Sargassum muticum SI NO NO

Stypopodium schimperi SI NO NO

Undaria pinnatifida Wakame SI, per sentència TS NO NO

Womersleyella setacea SI NO SI

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 343

Categoria Nom científic Nom comú català RD 630/2013 Reglament 1143/2014 Present a Catalunya Comunicació urgent

Flora I Acacia dealbata Mimosa SI NO SI

Acacia melanoxylon Acàcia de fusta negra SI NO SI
 Acacia saligna Mimosa blava NO SI SI
 Agave americana Atzavara, Figuerassa SI NO SI
 Ailanthus altissima Ailant, arbre pudent SI SI SI
 Alternanthera philoxeroides Alternanthera d'aigua SI SI SI SI
 Ambrosia artemisiifolia Ambrosia SI NO NO
 Andropogon virginicus Albellatge de Virgínia NO SI NO SI
 Araujia sericifera Miraguà de jardí, miraguà fals SI NO SI
 Asclepias syriaca NO SI NO SI
 Asparagus asparagoides Esparraguera africana SI NO SI
 Azolla spp Azol.la, falguereta d'aigua SI NO SI
 Baccharis halimifolia Bàcaris SI SI NO SI
 Buddleja davidii Budleia SI NO SI
 Cabomba caro liniana Cabomba SI SI NO SI
 Cardiospermum grandiflorum Fanalets de flor gran NO SI NO SI
 Carpobrotus edulis / C. acinaciformis Bàlsam, ungla de gat SI NO SI
 Cortaderia spp. Herba de la pampa SI SI C. jubata SI
 Crassula helmsii Cràssula d'ai gua SI NO NO
 Cylindropuntia spp. Clavellina SI NO SI SI
 Egeria densa Elodea de Brasil SI NO SI
 Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 344
 Ehrharta calycina NO SI NO SI

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 345

Categoria Nom científic Nom comú català RD 630/2013 Reglament 1143/2014 Present
 a Catalunya Comunicació
 urgent

Flora II Eichhornia crassipes Jacint d'aigua SI SI SI SI
 Elodea canadensis Elodea del Canadà SI NO SI
 Elodea nuttallii Elodea de Nutall SI SI SI SI
 Fallopia baldschuanica Vinya del Tibet SI NO SI
 Fallopia japonica SI NO NO
 Gunnera tinctoria NO SI NO SI
 Gymnocoronis spilanthoides NO SI NO SI
 Hedychium gardnerianum SI NO NO
 Helianthus tuberosus Nyàmera, pataca SI, per sentència TS NO SI
 Heracleum mantegazzianum Pampa del Caucas SI SI SI SI
 Heracleum persicum NO SI NO SI
 Heracleum sosnowskyi NO SI NO SI
 Humulus scandens NO SI NO SI
 Hydrocotyle ranunculoides Capell d'Aigua SI SI NO SI
 Impatiens glandulifera Balsamina glandulifera NO SI SI
 Lagarosiphon major Elodea africana NO SI NO SI
 Lespedeza cuneata Matoll xinès / Sericea NO SI NO SI
 Ludwigia spp. Ludwigia SI (excepte L. palustris) SI L. grandiflora i L. Peplodes SI
 Lygodium japonicum Falguera lianoide del Japó NO SI NO SI
 Lysichiton americanus Sarriassa groga NO SI NO SI

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 346

Categoria Nom científic Nom comú català RD 630/2013 Reglament 1143/2014 Present a Catalunya Comunicació urgent

Flora III	Microstegium vimineum	NO	SI	NO	SI
	Myriophyllum aquaticum	Volanti de Brasil	SI	SI	SI
	Myriophyllum heterophyllum		NO	SI	NO
	Nymphaea mexicana	Nenúfar groc	SI	NO	NO
	Opuntia dillenii	Figuera de Moro	SI	NO	NO
	Opuntia maxima	Figuera de Moro	SI	NO	SI
	Opuntia stricta	Figuera de Moro	SI	NO	SI
	Oxalis pes-caprae	Agret. Flor d'avellana	SI	NO	SI
	Parthenium hysterophorus		NO	SI	NO
	Pennisetum setaceum	Plomall, cua de rata, cua de rabosa	SI	SI	SI
	Persicaria perfoliata		NO	SI	NO
	Pistia stratiotes	enciam d'aigua	SI	NO	NO
	Prosopis juliflora		NO	SI	NO
	Pueraria montana lobata	Kudz u	NO	SI	NO
	Salvinia spp.	Salvinia	SI	SI	S. molesta
	Senecio inaequidens		SI	NO	SI
	Spartina alterniflora		SI	NO	NO
	Spartina densiflora		SI	NO	NO
	Spartina patens (S. versicolor)		SI	NO	SI
	Tradescantia fluminensis	Misèria	SI	NO	SI

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 347

Triadica sebifera Arbre de sèu NO SI NO SI

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 348

8.1.7. EXOCAT i EXOAQUA

El Centre de Recerca i Aplicacions Forestals (CREAF) i la Direcció general competent en matèria de biodiversitat de la Generalitat de Catalunya han desenvolupat el Sistema d'Informació d'Espècies Exòtiques de Catalunya (EXOCAT), la base de dades de les espècies exòtiques de Catalunya.

Conté informació descriptiva de les espècies exòtiques (invasores o no), un mapa de distribució a Catalunya i documentació tècnica relacionada amb les seves problemàtiques i el seu control.

Per altra banda, l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) ha creat el Sistema d'Informació de les Espècies Exòtiques dels Ecosistemes Aquàtics de Catalunya (SI-ExoAqua)

El projecte EXOAQUA ha permès recopilar tota la informació sobre invasions detectades al medi hídric. Consisteix en una extensa base de dades que conté la localització a Catalunya de les espècies exòtiques lligades al medi aquàtic, amb la informació relativa a cada espècie, amb l'objectiu de facilitar la difusió de la informació sobre espècies exòtiques i agilitzar la presa de decisions en la gestió d'aquestes espècies.

L'EXOCAT es coordina amb l'EXOAQUA, que fa referència a les espècies exòtiques detectades en masses d'aigua a Catalunya impulsada per.

La distribució, estatut així com l'aparició de noves espècies demana una actualització periòdica i la participació del món científic i la ciutadania que hi pot accedir directament.

Prohibicions i autoritzacions relacionades amb espècies exòtiques invasores

8.2.1. Reglament (UE) núm. 1143/2014 del Parlament Europeu i del Consell, de 22 d'octubre de 2014, sobre la prevenció i la gestió de la introducció i propagació d'espècies exòtiques invasores

Les espècies exòtiques invasores preocupants per a la Unió no podran, de forma intencionada:

- Introduir -se al territori de la Unió, inclosa la prohibició de trànsit sota supervisió duanera.

- Mantenir -se, tampoc en espais continguts.

- Criar -se, tampoc en espais continguts.

- Transportar -se ni a la Unió, ni des d'aquesta, ni dins d'aquesta, exceptuant el transport d'espècies fins a instal·lacions en el context de l'eradicació.

- Introduir -se al mercat.

- Utilitzar -se o intercanviar -se.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 349

- Posar -se en situació de poder reproduir -se, criar -se o cultivar -se, tampoc en espais continguts.

- Alliberar -se al medi ambient.

Com a excepció a aquestes restriccions, excepte la introducció al mercat o l'alliberament, els Estats membres establiran un sistema de permisos que permeti als establiments dur a terme investigacions o conservacions ex situ amb espècies exòtiques invasores preocupants per a la Unió. Quan l'ús de productes derivats d'espècies exòtiques invasores preocupants per a la Unió sigui imprescindible per aconseguir avenços en matèria de salut humana, els Estats membres també podran incloure la producció amb finalitats científiques i l'ús medicinal subsegüent dins del sistema de permisos.

8.2.2. Llei estatal 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i la Biodiversitat

La inclusió al Catàleg Espanyol d'Espècies Exòtiques Invasores comporta la prohibició genèrica de possessió, transport, trànsit i comerç d'exemplars vius, de les seves restes o propàguls que es puguin sobreviure o reproduir, incloent -hi el comerç exterior. Aquesta prohibició podrà quedar sense efecte, amb l'autorització administrativa prèvia de l'autoritat competent quan sigui necessari per raons de recerca, salut o seguretat de les persones, o amb fins de control o eradicació, en el marc d'estratègies, plans i campanyes que, a tal efecte, s'aprovin i tenint en compte la rellevància dels aspectes socials i/o econòmics de l'activitat a què afectin.

En casos excepcionals degudament justificats, per altres motius imperiosos d'interès públic inclosos els de naturalesa social o econòmica, la Comissió Estatal per al Patrimoni Natural i de la Biodiversitat podrà deixar sense efecte, mitjançant acord, algunes prohibicions del paràgraf anterior per a una determinada espècie catalogada.

També es contempla com a infracció administrativa:

- La introducció, manteniment, cria, transport, comercialització, utilització, intercanvi, reproducció, cultiu o alliberament al medi natural d'espècies exòtiques invasores preocupants per a la Unió sense permís o autorització administrativa.

- La importació no autoritzada d'espècies al·lòctones i la solta, introducció o alliberament no autoritzades al medi natural d'espècies autòctones o al·lòctones.

8.2.3. Caça i pesca d'espècies invasores

Pel que fa a les espècies catalogades com a exòtiques invasores introduïdes al medi natural amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei estatal 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, objecte d'aprofitament piscícola o cinegètic, per evitar que s'estenguin fora dels límits de les àrees de distribució anteriors a aquesta data, la gestió, el control o possible eradicació es podrà realitzar, en aquestes àrees, a través de la caça i la pesca, i en totes les seves modalitats, incloses les regulades per les federacions esportives espanyoles de caça i de pesca, quan aquest objectiu quedi recollit als instruments normatius de caça i pesca.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 350

La possibilitat de caça i pesca queda supeditada a l'aprovació de la delimitació cartogràfica de l'àrea ocupada per aquestes espècies abans de l'entrada en vigor d'aquesta llei, realitzada per l'administració competent i després de la seva publicació al Butlletí Oficial de la comunitat autònoma. Quan es detecti la presència d'exemplars d'espècies catalogades objecte d'aprofitament piscícola o cinegètic fora de les àrees de distribució contemplades a l'apartat anterior, no es pot autoritzar en aquestes zones la seva caça o pesca. En aquest cas, les administracions competents han de procedir, en la mesura de les seves possibilitats, al control i la possible eradicació d'aquestes espècies mitjançant metodologies apropiades.

8.2.3.1. Pel que fa la caça

La resolució anual de vedes de caça estableix:

■ És prohibida la repoblació i l'alliberament d'espècies exòtiques invasores, i en especial de la guatlla japonesa (*Coturnix japonica*), i de qualsevol híbrid, i del faisà (*Phasianus colchicus*). Només es permetrà l'alliberament de faisans en aquelles zones on s'hagin autoritzat abans de l'entrada en vigor de la Llei 42/2007.

■ Atesa la capacitat d'hibridació del porc vietnamita amb el senglar, la dificultat per a discernir -los durant l'acció de caça, la influència que això pot tenir en la proliferació de l'espècie salvatge, els danys que també poden produir als conreus i a la ramaderia, el risc d'accidents de trànsit que representen i el fet que està esdevenint una espècie invasora, s'autoritza les persones caçadores per a la caça del porc vietnamita ensalvatgit i els híbrids amb el porc senglar, tant durant la temporada hàbil de caça com en l'exercici de les autoritzacions excepcionals per danys.

8.2.3.2. Pel que fa a la pesca

La resolució anual de vedes de pesca estableix:

■ Les espècies exòtiques invasores catalogades poden ser capturades en el marc de les estratègies, els plans i les campanyes de control com a mesura de gestió, control i erradicació. En aquests casos i també en el cas de captura accidental, han de sacrificar -se en el moment de la captura, sigui quina sigui la longitud, i en cap cas no poden mantenir -se vives en sacs de retenció o ser retornades al medi natural, incloses les següents (carpa, truita irisada, perca americana, salvel·lí, silur i sandra).

■ L'aprofitament piscícola de les espècies exòtiques invasores carpa, truita irisada, perca americana, salvel·lí, silur i sandra, pot realitzar -se a les àrees delimitades a l'annex VI de la Resolució. La cartografia d'aquestes àrees de distribució d'espècies exòtiques invasores es pot visualitzar al web <http://agricultura.gencat.cat>, per a la seva gestió, control o possible eradicació. En cas de captura, han de sacrificar -se tal com indica l'anterior paràgraf.

La brema blanca (*Blicca bjoerkna*), la carpa herbívora (*Ctenopharyngodon idella*),

el cranc blau (*Callinectes sapidus*), el foxí (*Phoxinus phoxinus*) i qualsevol espècie de nova aparició que no sigui considerada legalment autòctona s'han de sacrificar en el moment de la seva captura.

Prohibició de la pesca recreativa del cranc blau (*Callinectes sapidus*) tant en aigües marítimes com en aigües continentals.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 351

Per tal de restar pressió de pesca a les poblacions de l'espècie truita comuna (*Salmo trutta*), les comunitats autònomes podran permetre, prèvia autorització administrativa, les soltes amb l'espècie truita irisada (*Oncorhynchus mykiss*) exclusivament a les masses d'aigua a les que aquestes soltes s'hagin autoritzat abans de l'entrada en vigor d'aquesta llei (Llei 42/2007). Les soltes de l'espècie truita irisada només es podran fer amb exemplars criats en captivitat, procedents de cultius monosexes i sotmesos a tractament d'esterilitat (Real Decret 630/2013). A Catalunya però, la Resolució anual de pesca prohibeix l'alliberament de truita irisada a totes les masses d'aigua.

8.2.4. Reial decret 630/2013, de 2 d'agost, pel qual es regula el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores

La inclusió d'una espècie al catàleg, d'acord amb la Llei estatal 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, comporta la prohibició genèrica de la possessió, el transport, el tràfic i el comerç d'exemplars vius, de les seves restes o propàguls, que poguessin sobreviure o reproduir-se, incloent-hi el comerç exterior. Aquesta prohibició està limitada a l'àmbit d'aplicació especificat per a cada espècie a l'annex. Aquesta prohibició podrà quedar sense efecte, amb l'autorització administrativa prèvia de l'autoritat competent, quan sigui necessari per raons de recerca, salut o seguretat de les persones, o amb fins de control o eradicació, en el marc d'estratègies, plans i campanyes que, a aquest efecte, s'aprovin.

La inclusió d'una espècie al catàleg, d'acord amb la Llei 42/2007, comporta la prohibició de la seva introducció al medi natural a l'àmbit del territori nacional d'aplicació recollit a l'annex.

Els exemplars de les espècies animals i vegetals incloses al catàleg que siguin extrets de la natura per qualsevol procediment no poden ser tornats al medi natural. Aquesta prohibició pot quedar sense efecte en els supòsits de recerca, salut o seguretat de les persones, autoritzada prèviament per l'autoritat competent en medi ambient.

En cap cas, es podran contemplar accions o comportaments destinats al foment de les espècies incloses al catàleg. En particular, en l'exercici de la pesca en aigües continentals, queda prohibida la utilització com a esquer viu o mort de qualsevol exemplar d'aquestes espècies o de les parts i derivats.

8.2.4.1. Animals de companyia, animals de companyia exòtics o domèstics, i animals silvestres en parcs zoològics.

Els exemplars de les espècies animals incloses en el Catàleg, en possessió o adquirits com a animals de companyia, animals de companyia exòtics o domèstics, o ubicats en parcs zoològics degudament autoritzats de conformitat amb el que estableix la Llei estatal 31/2003, de 27 d'octubre, de conservació de la fauna silvestre en els parcs zoològics, amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, poden ser mantinguts pels seus propietaris, si bé, aquests han d'informar sobre aquesta possessió les autoritats competents.

Fins al 1 de gener de 2022 es pot declarar la tinença d'espècies invasores sempre que s'hagin adquirit amb anterioritat a la seva incorporació en el catàleg, o sigui, abans del Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 352
2 d'agost del 2013 –per les tortugues de Florida (*Trachemys scripta*), ossos rentadors (*Procyon lotor*) o les cotorres argentines (*Myiopsitta monachus*), entre d'altres - o del 29 de març de 2019 en el cas del porc vietnamita (*Sus scrofa* var. *domestica* raça vietnamita), el varà de sabana (*Varanus exanthematicus*), la pitó reial (*Python regius*) i la tortuga de la península (*Pseudemys peninsularis*).

En el cas de declarar la tinença d'ocells i rèptils catalogats com invasors, caldrà que els animals estiguin identificats amb un microxip i en el cas de mamífers, a part d'aquest microxip d'identificació, caldrà adjuntar un justificant en el qual es certifiqui que l'animal ha estat esterilitzat de forma definitiva.

En el cas dels porcs vietnamites, en el marc del Pla de gestió de control de l'espècie, caldrà que estiguin identificats, esterilitzats i vacunats de la malaltia d'Aujeszky i, si són posseïdors de tres o més exemplars, realitzar una serologia a front una sèrie de malalties.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 353

Aquestes autoritats han d'establir, si s'escau, l'obligatorietat de l'esterilització dels exemplars, així com sistemes apropiats d'identificació o marcatge (tatuatge, cròtal, microxip, anellament i registre veterinari), i han de sol·licitar la signatura d'una declaració responsable pel propietari. Els propietaris han d'informar amb caràcter immediat de l'alliberament accidental d'aquests exemplars i no poden comercialitzar, reproduir ni cedir aquests exemplars.

8.2.4.2. Espècies vege tals en possessió de particulars o ubicats a parcs urbans, jardins públics o jardins botànics.

Els exemplars de les espècies de plantes incloses en el Catàleg en possessió de particulars o ubicats en parcs urbans, jardins públics o jardins botànics, adquirits abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, poden continuar sent mantinguts pels seus propietaris, localitzats en recintes enjardinats, amb límits definits, i sempre que els exemplars no es propaguin fora d'aquests límits. En aquest cas, els posseïdors han d'adoptar mesures de prevenció adequades per evitar la propagació d'aquests exemplars al medi natural o seminatural i no poden comercialitzar, reproduir ni cedir els exemplars. En el cas dels exemplars d'espècies del Catàleg localitzats en parcs o jardins públics, especialment els localitzats en el domini públic hidràulic, les administracions competents han d'eliminar progressivament aquestes espècies en els casos en què estigui justificat.

8.2.4.3. Instal·lacions o explotacions industrials o comercials que allotgin espècies incloses en el Catàleg.

Les administracions competents només poden autoritzar excepcionalment noves explotacions ramaderes i ampliacions d'aquestes, d'animals de producció o domèstics previstes a la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal, i el Reial decret 479/2004, de 26 de març, pel qual s'estableix i es regula el Registre general d'explotacions ramaderes, que utilitzin exemplars d'espècies incloses en el Catàleg quan estigui degudament justificat i amb mesures precautòries suficients, previ anàlisi de riscos favorable.

En cap cas es poden autoritzar noves explotacions de cria del visó americà (« *Neovison vison* »), o l'ampliació de les existents, a les províncies de l'àrea de distribució del visó europeu (« *Mustela lutreola* »), que constin a l'Inventari Espanyol del Patrimoni Natural i la Biodiversitat.

8.2.4.4. Espècies plaga i organismes de control biològic exòtics.

En els casos d'importació d'organismes de control biològic exòtics, la seva comercialització està condicionada a l'autorització prèvia de conformitat amb el que estableix l'apartat 1 de l'article 44 de la Llei 43/2002, de 20 de novembre, de sanitat vegetal.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 354

8.2.4.5. Autorització pel control d'espècies exòtiques invasores i la seva tinença excepcional

Aquest tràmit va dirigit a la realització d'actuacions de control amb fauna i flora exòtica invasora així com la seva tinença en els casos d'investigació, salut o seguretat per les persones en relació al Real Decret 630/2013, de 2 d'agost, pel qual es regula el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores i al Reglament (UE) N° 1143/2014 del Parlament europeu i del Consell de 22 d'octubre de 2014 sobre la prevenció i la gestió de la introducció i propagació d'espècies exòtiques invasores.

En aquests casos s'ha de tramitar la sol·licitud amb una memòria del projecte o actuació. Posteriorment, és necessari redactar un informe dels resultats obtinguts o actuacions realitzades i trametre'l a la direcció general competent en matèria de biodiversitat.